

På det statslige plan pegede han på en vis lovharmonisering. Noget var der måske også at hente ved en toldharmonisering, „men ellers blir vel ikke den så lett“. Man kom let i kollision med GATT-aftalen, hvis man ikke lavede en toldunion. „Å lage tollunion i denne situasjon er vel ikke naturlig“. Men en del af harmoniseringsspørgsmålene burde drøftes.

Hvad landbrugsspørgsmålet angår havde Danmark og Norge modsatte problemer. Alligevel troede han, at Leirfall havde ret i, at man kan komme noget på vej, „dersom en setter seg sammen og vurderer disse spørsmål nøkternt og med gjensidig forståelse for hverandres vansker og interesser“. Men hverken spørsmålet om den danske landbrugseksport eller den norske fiskeeksport kan ordnes på et nordisk marked.

Den norske handelsminister Kaare Willoch sluttede sig helt til Ohlins redegørelse.

Fra dansk side blev udvalgsindstillingen derimod genstand for stærk kritik.

Ivar Nørgaard havde håbet, at man på sessionen havde kunnet formulere „en fælles økonomisk politisk målsætning“, og var skuffet over, at man ikke var kommet længere, end tilfældet var. Han mente, det i nogen grad skyldtes en forskellig vurdering af udviklingen i Europa. Fra dansk side havde man den opfattelse, at der ville gå år, førend der kom til at foreligge en ny mulighed for at hæve splittelsen i Europa. „Vi burde have taget en politisk beslutning om, at vi benyttede ventetiden til at udbygge det nordiske økonomiske samarbejde mere vidtgående“. Hvis man i tiden indtil det planlagte ministermøde bliver klar over, at der ikke i nær fremtid er mulighed for at genoptage forbindelsen mellem EEC og EFTA-landene, burde man på det kommende nordiske ministermøde nå frem til en mere vidtgående beslutning.

Også Jens Otto Krag mente, det ville være en årrække, før man kunne blive medlemmer af Fællesmarkedet. Han advarede mod at sætte for stort håb til resultatet af forhandlingerne mellem den franske præsident og den vesttyske forbundskansler. I ventetiden, til man kan komme ind i Fællesmarkedet, må man søge at udbygge EFTA og styrke det nordiske økonomiske samarbejde, men begge dele „på en sådan måde, at der ikke kan være tvivl om, at det er fuldt

medlemskab af Fællesmarkedet, der er det endemål, vi stadig stræber efter.“

Hvad udviklingen af EFTA angår, kunne forslaget til rekommandation have givet klarere udtryk for, hvad der bør ske, mente Krag. Danmark kunne have ventet gradvis at opnå en langt friere afsætning af jordbrugsprodukter i de andre EFTA-lande, end det faktisk havde fået. „Vi har stort set fået, hvad man ville give os for at acceptere medlemskab, da EFTA blev oprettet. Der er sket mindre forbedringer, som dog er meget små. Stort set står vi for jordbrugshandelsliberaliseringens vedkommende dér, hvor vi kom til at stå ved EFTA-traktatens gennemførelse“. I virkeligheden, mente J. O. Krag, burde man vel søge alle hovedpunkterne i EFTA-traktaten genforhandlet.

Hvad det nordiske økonomiske samarbejde angår, var Krag enig med Ivar Nørgaard i, at man ikke havde opnået den politiske formulering, man havde håbet. Resultatet var blevet et kompromis, som han ville stå ved og stemme for, men, fastslog han, „vi betragter det som et foreløbigt kompromis og som et utilfredsstillende kompromis“.

Aksel Larsen, der ikke var medlem af Økonomisk udvalg og derfor ikke havde medvirket til kompromiset, agtede for sit vedkommende heller ikke at stemme for det, eftersom heller ikke han fandt forslaget til rekommandation tilfredsstillende. Den „virker noget tandløs; den driver ikke udviklingen fremad“. Han beklagede, at der ikke i samarbejdsministrenes beretning (C 5) var en virkelig analyse af landbrugsvarernes problem. Han gentog sin udtalelse fra generaldebatten om, at man vel kunne gå trinvis frem mod en løsning og efterhånden søge at nå resultater. Som Danmarks indrømmelse til Sverige på dette område pegede han atter på en toldharmonisering, „selv om den måske kommer til at koste den danske industri lidt; jeg tror ikke, det bliver meget. Men om man ikke er villig til fra alle landes side at give visse indrømmelser, da når man ikke til noget økonomisk samarbejde“.

Endvidere kritiserede Aksel Larsen, at der ikke stod noget om handelspolitisk samarbejde i forslaget, og han beklagede stærkt, „at der ikke i den foreslåede resolution er noget som helst, som opfordrer regeringerne til at træffe bindende politiske beslutninger,